

DE REKENKAMER

De Europese Rekenkamer is belast met het controleren van de financiën van de EU. In haar hoedanigheid van extern controleur van de EU draagt de Rekenkamer bij aan het verbeteren van het financieel beheer van de EU en treedt zij op als onafhankelijk hoedster van de financiële belangen van de burgers van de Unie.

RECHTSGRONDSLAG

Artikelen 285 tot en met 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

STRUCTUUR

A. Leden

1. Aantal

Eén lid per lidstaat: met het Verdrag van Nice werd de praktijk die tot op dat moment gangbaar was, officieel verankerd. Aldus telt de Rekenkamer nu 27 leden.

2. Voorwaarden

De leden moeten:

- in hun eigen land behoren of behoord hebben tot de externe controle instanties of bijzonder gekwalificeerd zijn voor de betrokken functie;
- alle waarborgen voor onafhankelijkheid bieden.

3. Procedure voor de benoeming

De leden worden benoemd:

- door de Raad bij gekwalificeerde meerderheid van stemmen;
- op voordracht van de lidstaat voor de betrokken zetel;
- na raadpleging van het Europees Parlement.

B. Ambtstermijn

1. Duur

De leden worden voor een hernieuwbare termijn van zes jaar benoemd.

2. Statuut

De leden van de Rekenkamer genieten dezelfde voorrechten en immuniteiten als de rechters van het Hof van Justitie.

3. Plichten

De leden van de Rekenkamer oefenen hun ambt volledig onafhankelijk uit. Dit betekent dat ze:

- geen aanwijzingen van buitenaf mogen vragen of aanvaarden;
- zich moeten onthouden van iedere handeling die onverenigbaar is met het karakter van hun ambt;
- geen andere beroepswerkzaamheden, al dan niet tegen beloning, mogen verrichten;
- door het Hof van Justitie uit hun ambt kunnen worden ontheven als zij hun plichten niet vervullen.

C. Organisatie

De leden van de Rekenkamer kiezen uit hun midden een president voor een termijn van drie jaar, die hernieuwd kan worden.

De Rekenkamer is opgebouwd rond vijf kamers die bevoegd zijn voor specifieke uitgaventerreinen en ontvangsten.

- Kamer I: Duurzaam gebruik van natuurlijke hulpbronnen
- Kamer II: Investerings ten behoeve van cohesie, groei en inclusie
- Kamer III: Externe maatregelen, veiligheid en recht
- Kamer IV: Marktregulering en concurrerende economie
- Kamer V: Financiering en administratie van de Europese Unie

Elke kamer heeft twee verantwoordelijkheidsterreinen: ten eerste de opstelling van speciale verslagen, specifieke jaarverslagen en adviezen, en ten tweede de uitwerking van de ontwerpopenmerkingen voor de jaarverslagen over de algemene begroting van de Europese Unie en het Europese Ontwikkelingsfonds, alsmede van de ontwerpadviezen die door het college moeten worden aangenomen.

De Rekenkamer telt ongeveer 900 personeelsleden en is gevestigd in Luxemburg.

TAKEN

A. De controles van de Rekenkamer

1. Bevoegdheidsgebied

Onder de bevoegdheid van de Rekenkamer vallen alle verrichtingen in verband met de ontvangsten en uitgaven van de Unie en van elk door de Unie opgericht orgaan. De Rekenkamer voert haar controles uit om een redelijke garantie te verkrijgen ten aanzien van:

- de betrouwbaarheid van de jaarrekeningen van de Europese Unie (financiële controle);
- de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen (nalevingscontrole); alsmede
- het goed financieel beheer (doelmatigheidscontrole).

2. Controlemethoden

De Rekenkamer oefent permanent controle uit. De controles kunnen met name plaatsvinden vóór de afsluiting van het desbetreffende begrotingsjaar. De controle geschiedt aan de hand van stukken en zo nodig ter plaatse, dat wil zeggen bij:

- EU-instellingen en -agentschappen;
- elk orgaan dat namens de Unie ontvangsten en uitgaven beheert;
- elke natuurlijke of rechtspersoon die EU-middelen ontvangt.

De controle in de lidstaten gebeurt in samenwerking met de nationale hoge controleinstanties. De gecontroleerden zijn gehouden de Rekenkamer alle bescheiden en informatie te verstrekken die zij voor het vervullen van haar opdracht nodig acht.

De Rekenkamer beschikt niet over onderzoeksbevoegdheden. Bijgevolg stelt de Rekenkamer het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) op de hoogte van fraude en corruptie, dat deze zaken vervolgens onderzoekt.

3. Controleverslagen

Na de controles publiceert de Rekenkamer:

- jaarverslagen over de uitvoering van de EU-begroting en het Europees Ontwikkelingsfonds, met inbegrip van de betrouwbaarheidsverklaring;
- specifieke jaarverslagen over de agentschappen gedecentraliseerde organen en gemeenschappelijke ondernemingen van de EU;
- speciale verslagen over onderwerpen van belang, in het bijzonder op het vlak van goed financieel beheer en specifieke uitgaven of beleidsterreinen;
- evaluaties die betrekking hebben op beleids- en beheerthema's vanuit een breed perspectief, waarin nog niet gecontroleerde gebieden of kwesties worden geanalyseerd, of waarmee een feitelijke basis wordt gelegd voor bepaalde onderwerpen (de evaluaties bestonden tot september 2019 uit verscheidene subcategorieën: overzichten, briefingdocumenten en snelle evaluaties).

B. Raadgevende bevoegdheden

Krachtens artikel 287, lid 4, VWEU kunnen de andere instellingen de Rekenkamer desgewenst om advies vragen. De Raad is verplicht advies te vragen wanneer hij:

- besluit over de financiële verordeningen houdende voorschriften voor de opstelling en uitvoering van de begroting alsmede voor de controle en het afleggen van rekening en verantwoording;
- de regels en de procedure bepaalt volgens welke de eigen middelen van de Unie ter beschikking van de Commissie worden gesteld;

- de regels vaststelt betreffende de verantwoordelijkheid van de financiële controleurs, ordonnateurs en rekenplichtigen; of
- besluiten neemt over maatregelen met betrekking tot fraudebestrijding.

BETROUWBAARHEIDSVERKLARING EN FOUTENPERCENTAGE

De controleurs hebben over de betrouwbaarheid van de EU-rekeningen voor 2018 een goedkeurend oordeel afgegeven, of “de rekeningen goedgekeurd”, net als ieder jaar sinds 2007. De ontvangsten in 2018 (net als in 2017) vertoonden geen materiële fouten.

Een aanzienlijk deel van de uitgaven voor 2018 vertoonde ook geen fouten van materieel belang. Dit is het derde achtereenvolgende jaar dat de Rekenkamer een oordeel met beperking (in plaats van een afkeurende oordeel) heeft afgegeven over de regelmaat van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen (dit is derde keer sinds de Rekenkamer in 1994 begon met het voorleggen van een jaarlijkse betrouwbaarheidsverklaring). In het algemeen geven de afgelopen tien jaar een uitgesproken verbetering te zien: tussen 2006 of 2011: is de Commissie er in geslaagd verbetering te brengen in het financieel beheer, door het foutenpercentage terug te brengen van 7 % in 2006 tot 3,9 % in 2011. Terwijl het foutenpercentage in 2012 tot 4,8 % is gestegen, is het sindsdien elk jaar verbeterd (4,7 % in 2013, 4,4 % in 2014, 3,8 % in 2015, 3,1 % in 2016, tot 2,4 % in 2017), met een kleine stijging in 2018 tot 2,6 %.

In haar jaarverslag van 2018 heeft de Rekenkamer erop gewezen dat sommige problemen blijven voortbestaan, met name wanneer betalingen uit de EU-begroting aan de begunstigden worden verricht op basis van declaraties van eerder gemaakte kosten, waarvoor complexe regels kunnen gelden. Met het einde van het meerjarig financieel kader (MFK) voor de periode 2014-2020 in zicht heeft de Rekenkamer ook benadrukt dat de lage absorptiepercentages van de structuur- en investeringsfondsen de betalingsbehoeften aan het begin van het nieuwe MFK onder druk kunnen zetten. Bovendien leidt het feit dat de EU-begroting garanties voor een bedrag van 92,8 miljard EUR ondersteunt, tot een verhoogde blootstelling aan risico. Beide kwesties moeten in het volgende MFK aan bod komen.

ROL VAN HET EUROPEES PARLEMENT

De Rekenkamer (ERK) is in 1977 opgericht op initiatief van het Parlement en is sinds 1993 een instelling van de Unie. Sindsdien ondersteunt de Rekenkamer het Parlement en de Raad bij de verrichting van de controle op de uitvoering van de begroting. Met name de jaarverslagen en de speciale verslagen vormen de basis voor de jaarlijkse kwijtingsprocedure van het Parlement.

De leden van de Rekenkamer wordt verzocht hun verslagen te presenteren tijdens commissievergaderingen (die van de Commissie begrotingscontrole (CONT) en van gespecialiseerde commissies) en vragen van leden van het Europees Parlement te beantwoorden. De Rekenkamer en de commissie CONT van het Parlement houden jaarlijks meerdere vergaderingen waarin leden van CONT met de leden van de Rekenkamer hun politieke prioriteiten, het jaarlijkse werkprogramma van de Rekenkamer, de gedetailleerde regelingen voor samenwerking, enz. bespreken. Een keer per jaar woont de voorzitter van de Rekenkamer een vergadering van de

Conferentie van commissievoorzitters van het Europees Parlement bij om het jaarlijkse werkprogramma van de Rekenkamer te presenteren en alle commissies te verzoeken hun voorstellen voor de volgende programmering in te dienen. Het Parlement doet over deze onderwerpen ook voorstellen in zijn jaarlijkse resoluties over het verlenen van kwijting aan de Rekenkamer.

Er zij ook op gewezen dat de Commissie CONT hoorzittingen organiseert met de kandidaat-leden van de Rekenkamer. Daarnaast maken de leden van het Europees Parlement gebruik van de expertise van de Rekenkamer bij het opstellen van wetgeving met betrekking tot financiële kwesties.

Michaela FRANKE / Rudolfs Verdins
05/2020

